

Atmintinė pacientui, vartojančiam warfariną.

Vitamino K antagonistai (vitKA) –warfarinas, acenokumarolis – kraujo krešėjimą lėtinantys vaistai. Jie mažina pavojingų krešulių susidarymo galimybę. Šiuo metu Lituvoje dažniausiai vartojamas warfarinas.

Warfariną galima vartoti tik paskyrus gydytojui ir reguliariai tikrinant kraujo krešėjimo rodiklius: protrombino indeksą (žymima SPA) ir tarptautinį normalizuotą santykį (žymima INR). Atsižvelgiant į klinikinę situaciją, vartojant antikoagulantus, SPA turi būti 15-25 proc., INR 2,0-4,0.

Draudžiama pačiam pacientui keisti dozę ar naudoti vaistus be kraujo krešėjimo analizės.

Warfariną būtina vartoti tuo pačiu paros metu, kasdien, geriausia po pietų, nes tada jau būna žinomas tos dienos tyrimo rezultatas. Kontrolės dieną vaisto negerti, kol nebus žinomas tyrimo atsakymas.

Nereguliariai vartoti pavojinga. Mažos šių vaistų dozės kraujo krešėjimo nesulėtina, o per didelės – gali sukelti pavojingą kraujavimą.

Moterys, vartojančios warfariną, pajutusius pirmus nėštumo požymius, nedelsdamos turi kreiptis į gydytoją. Jeigu vaisto dozė ≤ 5 mg, galima tęsti warfariną visą nėštumą iki 36 savaitės, jei dozė didesnė, bus skiriamos heparino injekcijos.

Susižeidus ar operacijų metu iš žaizdos gali ilgiau kraujuoti. Todėl prieš planinę chirurginę operaciją, dantų traukimą, reikia perspėti gydytoją, kad vartojate vitKA. Jeigu mažos rizikos procedūra, nėra ritmo sutrikimų ar širdies nepakankamumo, 2-3 dienom nutraukiamas warfarino skyrimas. Atlikus procedūrą, jeigu nėra kraujavimo, vėl išgerti įprastą warfarino dozę. Kai yra didelės rizikos procedūra ir didelė tromboembolijų rizika pacientui, tuo laikotarpiu, kai warfarino nevartojama, turi būti skiriamas heparinas į veną arba mažos molekulinės masės heparinai (jie neskiriami, kai yra protezuoti vožtuvai). Kaip reikia elgtis pasakys gydytojas.

Reikėtų vengti situacijų, kurios sudaro sąlygas patirti traumas.

Pacientai, nuolat vartojantys vitKA, kartu su asmenį identifikuojančiu dokumentu turi nešiotis atmintinę apie warfarino vartojimą.

Būtina žinoti, kad vitKA veikimui ir tuo pačiu dozei turi įtakos kiti vaistai, vaistažolės bei maisto produktai:

Vaistai, stiprinantys vitKA veikimą ir didinantys kraujavimo riziką:

- Alopurinolis
- Vaistai nuo skausmo ir uždegimo: aspirinas, ibuprofenas, diklofenakas, indometacinas, ketorolakas
- Antibiotikai (azitromicinas, klaritromicinas)
- Antiaritminiai (propafenonas, amiodaronas)
- Kortikosteroidai (prednizolonas, metilprednizolonas)
- Tiroksinas
- Tiklopidinas, klopidogrelis
- Tricikliai antidepresantai
- Fibratai
- Ranitidinas
- Vitaminas E
- Žuvų taukai
- Vitaminas C

Vaistažolės, stiprinančios vitKA veikimą ir didinančios kraujavimo riziką:

- Ženšenis (jeina į kai kurių vitaminų sudėtį)
- Ramunėlės
- Paprastoji bitkrėslė

- Ginkmedis
- Šventagaršvės šaknys, arnika, anyžius (įeina į gėrimo „Trejos devynerios“ sudėtį)
- Paprastasis kaštonas
- Saldymedžio šaknys
- Vaistinė gelsvė
- Raudonasis dobilas
- Rūta
- Paprastoji bitkrėslė
- Rausvažiedė ėžuolė
- Tuopa
- Pelkinė vingiorykštė
- Gluosnio žievė
- Vaistinė agurklė

Maisto produktai, stiprinantys vitKA poveikį ir didinantys kraujavimo riziką:

- Greipfrutas
- Spanguolės
- Imbieras (įeina į gėrimo „Trejos devynerios“ sudėtį)
- Papaja
- Svogūnai
- Česnakai
- Alkoholis
- Salieras
- Gvazdikėliai
- Ciberžolė

Vaistai, silpninantys vitKA veikimą ir provokuojantys kraujo krešulių susidarymą:

- vaistai nuo alergijos
- vaistai, mažinantys rūgštingumą (soda, magnio, aliuminio hidroksidas)
- Barbitūratai
- Geriamieji kontraceptikai
- Spironolaktonas
- Vitaminas K
- Vidurius laisvinantieji vaistai

Vaistažolės, silpninančios vitKA veikimą ir provokuojančios kraujo krešulių susidarymą:

- Jonažolė
- Kraujažolė
- Šermukšnis

Maisto produktai, silpninantys vitKA veikimą ir provokuojantys kraujo krešulių susidarymą:

- Brokoliai
- Špinatai
- Salotos
- Kopūstai
- Kalafiorai
- Ropės
- Briuselio kopūstai
- Kepenys
- Avokado
- Kiaušinio trynys
- Žalioji arbata
- Cikorijos
- Ridikėliai
- Pomidorai
- Rūgštynės
- Petražolės

VitKA perdozavimo požymiai:

- Kraujosrūvų atsiradimas odoje
- Kraujavimas iš dantenu, nosies
- Rudas ar raudonas šlapimas (jei nebuvo valgoma šlapimą dažančių maisto produktų)
- Tuštinimasis skystomis juodomis išmatomis ar išmatomis su kraujo priemaiša

Atsiradus šiems požymiams, nebegerti vitKA ir nedelsiant kreiptis į gydytoją.

